Handläggare
Rosalie Wikström
Telefon: 08-50808516

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2026-11-19

Skrivelse - Personer med funktionsnedsättning i offentliga miljöer

Svar på skrivelse

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Förvaltningen har mottagit en skrivelse från Sverigedemokraterna daterad den 27 augusti 2026 om personer med funktionsnedsättning i offentliga miljöer. Skrivelsen efterfrågar ett stärkt funktionshinders- och tillgänglighetsperspektiv i stadens planering, beslut, offentliga miljöer, information och verksamheter samt konkreta åtgärder för att undanröja hinder för delaktighet och självständighet.

Stockholms stads arbete utgår bland annat från Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024–2029. Programmet gäller för samtliga nämnder och bolagsstyrelser och betonar universell utformning, åtgärder mot befintliga tillgänglighetsbrister samt förebyggande av diskriminering.

Förvaltningen arbetar med tillgänglighet och delaktighet genom bland annat verksamhetsplanering och uppföljning, trygghetsarbete, tillgänglig kommunikation, stöd till inkluderande kultur- och fritidsaktiviteter samt samverkan med rådet för funktionshinderfrågor och andra aktörer. Arbetet behöver utvecklas kontinuerligt, bland annat genom att stärka delaktigheten och uppföljningen av tillgänglighetshinder.

Förvaltningen föreslår att Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning
Socialtjänstavdelningen

Fleminggatan 2
Box 49039
100 28 Stockholm
Växel 08-508 08 000
Fax
kungsholmen@stockholm.se
start.stockholm

Bakgrund

Sverigedemokraterna har den 27 augusti 2026 lämnat en skrivelse om personer med funktionsnedsättning i offentliga miljöer. Stadsdelsnämnden överlämnade skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Skrivelsen lyfter fram att personer med funktionsnedsättning ska ha samma möjligheter som andra att leva självständigt och delta fullt ut i samhällslivet. Den efterfrågar ett stärkt funktionshinders- och tillgänglighetsperspektiv i stadens planering, beslut, offentliga miljöer, information och verksamheter samt konkreta åtgärder för att undanröja hinder för delaktighet och självständighet.

Förvaltningen uppmanas att svara på följande frågor:

1. Hur arbetar stadsdelsnämnden för att funktionshinderperspektivet beaktas i alla beslut och verksamheter?
2. Vilka åtgärder planeras för att förbättra säkerheten i stadsdelens offentliga miljöer?
3. Hur involveras personer med funktionsnedsättning och deras organisationer i planering och beslutsprocesser?
4. Finns det kartläggningar av vilka tillgänglighetshinder som invånarna upplever i stadsdelen?
5. Hur säkerhetsställs att information från staden är tillgänglig för personer med synnedsättning, hörselnedsättning och kognitiva funktionsnedsättningar?
6. Vilka insatser görs för att öka möjligheterna till kultur, fritids- och motionsaktiviteter för personer med funktionsnedsättningar?
7. Hur följer nämnden upp att stadens mål om delaktighet och tillgänglighet uppnås?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen och behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att ta del av förvaltningens förslag via Meetings, eventuella synpunkter framgår i separat skrivelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen redovisar svaren på frågorna från skrivelsen under respektive fråga nedan.

1. Hur arbetar stadsdelsnämnden för att funktionshinderperspektivet beaktas i alla beslut och verksamheter?
   Förvaltningen arbetar med att integrera funktionshinders-perspektivet i nämndens ordinarie planerings-, genomförande- och uppföljningsprocesser. Arbetet utgår från Stockholms stads

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024–2029.

En viktig del i arbetet är samverkan med rådet för funktionshindersfrågor. Enligt instruktionen för stadens nämndanknutna råd för funktionshinderfrågor ska råden stödja och ge råd i stadens arbete med tillgänglighet och delaktighet. Råden ska även medverka i planering och uppföljning av utvecklingsarbetet och vara remissinstans i strategiska ärenden som rör tillgänglighet och delaktighet. Rådet ska ges möjlighet att yttra sig över tjänsteutlåtanden som berör personer med funktionsnedsättning innan beslut fattas.

Förvaltningen arbetar därför med att ge rådet möjlighet att lämna synpunkter i relevanta ärenden och bidra med inspel till förvaltningens strategiska arbete. Inom ramen för samverkan med det gemensamma rådet för funktionshinderfrågor för Kungsholmen och Norra innerstaden genomförs regelbundna möten, ett årligt presidiesammanträde samt en workshop med fokus på inspel och förslag inför kommande års verksamhetsplanering. Genom denna samverkan ges rådet möjlighet att bidra med kunskap och erfarenheter om förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning, liksom med lokal kännedom och förslag på aktiviteter och fokusområden för stadsdelsnämndens fortsatta arbete. Rådets medverkan bidrar även till att synliggöra hur olika beslut och verksamhetsförändringar kan påverka personer med olika funktionsnedsättningar.

Förvaltningen ser samtidigt ett behov av att kontinuerligt utveckla formerna för att integrera funktionshindersperspektivet mer systematiskt i beredningen och uppföljningen av ärenden.

2. Vilka åtgärder planeras för att förbättra säkerheten i stadsdelens offentliga miljöer?
   Trygghet och tillgänglighet är viktiga delar i arbetet med att skapa offentliga miljöer som är säkra, tillgängliga och användbara för så många som möjligt.

   På Kungsholmen genomför stadsdelsförvaltningen och polisen trygghetsvandringar två gånger per år. Vandringarna genomförs på platser som upplevs som otrygga, med syfte att identifiera brister och behov av åtgärder. Under vandringarna samlas synpunkter in om exempelvis bristande belysning, ödsliga platser och hinder för framkomlighet. Rådet för funktionshinderfrågor bjuds in att delta i vandringarna och kan genom sina kunskaper

och erfarenheter bidra med ett viktigt tillgänglighets- och funktionshindersperspektiv.

En annan del av trygghetsarbetet är platssamverkan, där olika aktörer samverkar för att öka tryggheten och säkerheten i den offentliga miljön. På Kungsholmen bedrivs platssamverkan bland annat kring Fridhemsplan, Stadshagen samt Hornsbergs strand och Kristinebergs strand. Genom samverkan mellan berörda aktörer skapas förutsättningar för att identifiera lokala behov och samordna insatser som kan bidra till tryggare offentliga miljöer.

Förvaltningen avser att även fortsättningsvis beakta tillgänglighets- och funktionshindersperspektivet i trygghets- och stadsmiljöarbetet. I samband med trygghetsvandringar och andra dialoger om den offentliga miljön uppmärksammas bland annat hinder för framkomlighet och användbarhet samt andra förhållanden som kan påverka möjligheten för personer med funktionsnedsättning att vistas i och använda stadsmiljön på ett tryggt och självständigt sätt.

Merparten av de offentliga miljöerna på Kungsholmen ägs eller förvaltas dock inte av stadsdelsförvaltningen, utan av trafikkontoret eller privata aktörer. Förvaltningens möjligheter att själv genomföra fysiska anpassningar är därför begränsade. Samverkan med andra förvaltningar inom staden och med privata aktörer är följaktligen viktig för att uppmärksamma behov och förmedla lokala synpunkter på tillgänglighet. Trafikkontoret deltar vid trygghetsvandringarna, vilket ger möjlighet att föra fram identifierade brister och behov till ansvarig aktör.

Synpunkter och felanmälningar som rör exempelvis gator, torg och parker kan även lämnas via Stockholms stads tjänst Tyck till. Detta ger invånare möjlighet att uppmärksamma brister i den offentliga miljön och bidra till att identifiera behov av åtgärder.

3. Hur involveras personer med funktionsnedsättning och deras organisationer i planering och beslutsprocesser?
   Personer med funktionsnedsättning och deras organisationer involveras framförallt genom det gemensamma rådet för funktionshinderfrågor för Kungsholmen och Norra innerstaden.

   Rådet är ett rådgivande organ till stadsdelsnämnden och dess ledamöter nomineras genom Funktionsrätt Stockholms stad. Rådet bidrar med sakkunskap och erfarenheter från funktionshindersrörelsen och utgör därmed en viktig kanal för att tillvarata målgruppens perspektiv i förvaltningens arbete.

Förvaltningen ser samverkan med rådet som en viktig del i arbetet med att tillföra erfarenhetsbaserad kunskap till planerings- och beslutsprocesser.

För att ytterligare stärka brukarperspektivet och öka delaktigheten i frågor som berör personer med funktionsnedsättning har förvaltningens enhet för funktionsnedsättning och socialpsykiatri även tagit initiativ till samverkan med Riksförbundet FUB, en organisation som arbetar för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning. Ett första samverkansmöte planeras till november 2026. Ambitionen är att etablera regelbundna samverkansmöten där enheten får ta del av medlemmarnas erfarenheter, behov och önskemål i kontakten. Samverkan ska även ge enheten möjlighet att involvera FUB som referensgrupp i det fortsatta utvecklingsarbetet. På så sätt skapas förutsättningar för att i högre grad beakta brukarnas erfarenheter och perspektiv vid utveckling av verksamhetens arbetssätt och insatser.

4. Finns det kartläggningar av vilka tillgänglighetshinder som invånarna upplever i stadsdelen?
   Det finns flera former av underlag som kan ge kunskap om tillgänglighet och hinder, bland annat brukarundersökningar, synpunkter från invånare, Tyck till-anmälningar samt synpunkter som kommer fram genom rådets arbete och dialoger.

   Det finns däremot inte, utifrån de underlag som förvaltningen har att tillgå, en samlad och heltäckande kartläggning av samtliga tillgänglighetshinder som invånare med funktionsnedsättning upplever i hela Kungsholmens stadsdelsområde.

   Förvaltningen ser därför värdet av att fortsätta använda de befintliga kanalerna för att identifiera hinder och att, där det är relevant, komplettera dessa med riktade dialoger eller inventeringar.

5. Hur säkerhetsställs att information från staden är tillgänglig för personer med synnedsättning, hörselnedsättning och kognitiva funktionsnedsättningar?
   Stockholms stads kommunikationsarbete utgår från att kommunikationen ska vara aktiv, tydlig och tillgänglig. Stadens kommunikationsprogram ska bidra till att nämnder och bolagsstyrelser kommunicerar sammanhållet och målgruppsanpassat.

   När det gäller digital information omfattas stadens webbplatser av lagen om tillgänglighet till digital offentlig service. Stockholms

stad arbetar löpande med att förbättra webbplatsernas tillgänglighet och erbjuder även möjlighet att rapportera brister i digital tillgänglighet.

Förvaltningen behöver i sin kommunikation beakta olika behov kopplade till exempelvis syn, hörsel, kognition, språk och förmåga att ta till sig information. Tillgänglighet behöver därför beaktas genom hela kommunikationsprocessen, från planering och val av kommunikationskanal till utformning, publicering och uppföljning.

Förvaltningen strävar efter att information ska vara tydlig, begriplig och lätt att ta till sig. I detta ingår att tillämpa klarspråksprinciper, exempelvis genom att använda ett enkelt och konkret språk, informativa rubriker, kortare textstycken och en tydlig struktur. Informationens innehåll, omfattning och utformning behöver också anpassas efter målgruppens förutsättningar.

I det praktiska arbetet med digital kommunikation behöver information utformas så att den kan uppfattas, förstås och användas av personer med olika funktionsförmågor och med hjälp av tekniska hjälpmedel. Det kan exempelvis innebära att bilder som förmedlar viktig information förses med beskrivande alternativtexter, att rubriker och dokument har en logisk struktur som fungerar med skärmläsare samt att färger och kontraster gör informationen lättare att uppfatta.

Vid produktion av film och annat rörligt material behöver hänsyn tas till personer med syn- och hörselnedsättning. Det kan exempelvis innebära att talad information textas och att viktig visuell information görs tillgänglig även på andra sätt, exempelvis genom syntolkning eller en kompletterande textbeskrivning. Valet av lösning behöver utgå från innehållet och målgruppens behov.

Tillgänglig kommunikation handlar också om att ge människor möjlighet att bedöma om de kan delta i en aktivitet eller besöka en plats. När förvaltningen informerar om möten, aktiviteter och besöksplatser är det därför viktigt att, så långt det är möjligt, beskriva relevanta tillgänglighetsförutsättningar. Det kan exempelvis handla om tillgänglig entré, hiss, hörslinga och tillgänglighetsanpassad toalett samt om möjligheten att få teckenspråkstolkning eller andra anpassningar.

Stockholms stad har ett gemensamt system med tillgänglighetsikoner på verksamheternas webbsidor. Ikonerna

kan hjälpa besökare att få information om olika tillgänglighetsförutsättningar. I inbjudningar och informationsmaterial är det också viktigt att ange en kontaktväg där den som har frågor om tillgängligheten eller behov av särskilda anpassningar kan få mer information.

I den direkta kontakten med invånare finns även möjlighet att anpassa hur information förmedlas och förklaras utifrån individuella behov. Vid behov behöver information kunna anpassas utifrån individens förutsättningar, exempelvis genom ett annat format eller ett mer individuellt stöd i att ta del av innehållet.

Arbetet med tillgänglig kommunikation behöver följas upp och utvecklas kontinuerligt. Stadens tillgänglighetsredogörelser för digitala tjänster bidrar till att synliggöra kända brister och informera om hur användare kan rapportera problem eller begära information i ett annat tillgängligt format.

6. Vilka insatser görs för att öka möjligheterna till kultur, fritids- och motionsaktiviteter för personer med funktionsnedsättningar?
   Förvaltningen arbetar bland annat genom föreningsbidrag och genom stöd till verksamheter som bidrar till ett bredare utbud av aktiviteter, kultur och samhällsengagemang.

   Under 2025 fördelades föreningsbidrag till 16 lokala föreningar på Kungsholmen. Bland mottagarna fanns Stiftelsen Inuti. Inuti bedriver daglig verksamhet med konstnärlig inriktning för personer med funktionsnedsättning. Verksamheten bidrar därmed till möjligheter till konstnärligt skapande, kultur och social delaktighet.

   Förvaltningen ser föreningslivet som en viktig del i att skapa möjligheter till kultur-, fritids- och motionsaktiviteter. Vid fördelning av föreningsbidrag behöver tillgänglighet och möjlighet till delaktighet för personer med funktionsnedsättning beaktas.

   Förvaltningen arbetar även inom ramen för nämndens övriga verksamheter med att skapa förutsättningar för ett brett och inkluderande fritidsutbud. Förvaltningen har bland annat fått möjlighet att delta som modellkommun i projektet SSPF LSS, som finansieras av Myndigheten för delaktighet och socialförvaltningen. Projektet startade i augusti och genomförs i samverkan med Polhems anpassade gymnasieskola.

Syftet är att förebygga att barn och unga med funktionsnedsättning rekryteras till kriminella nätverk. Projektet ska utveckla arbetssätt som stärker målgruppens kunskap och förmåga att stå emot rekryteringsförsök samt bidra till en meningsfull fritid och ökad trygghet.

7. Hur följer nämnden upp att stadens mål om delaktighet och tillgänglighet uppnås?
   Uppföljningen sker inom ramen för stadens ordinarie styrning och uppföljning samt genom de underlag som är relevanta för respektive verksamhetsområde.

   Programmet för tillgänglighet och delaktighet 2024–2029 anger att nämnder och bolagsstyrelser ska utforma arbetet utifrån sina respektive uppdrag och att relevanta aktiviteter och indikatorer kan användas i genomförandet och uppföljningen.

   Förvaltningen följer därför arbetet genom bland annat verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning, brukarundersökningar, synpunkter och klagomål, uppföljning av verksamheter samt dialog och samverkan med rådet för funktionshindersfrågor.

   Rådet har enligt sin instruktion också en uttrycklig uppgift att delta i uppföljningen av hur utvecklingsarbetet med mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning fortskrider.

   Förvaltningen kommer fortsatt att utveckla arbetssätten för att säkerställa att funktionshindersperspektivet integreras i planering, genomförande och uppföljning av verksamheten

Förvaltningens samlade bedömning

Förvaltningen bedömer att funktionshindersperspektivet är en integrerad del av stadens arbete med mänskliga rättigheter, tillgänglighet och delaktighet. Arbetet behöver bedrivas både genom generella åtgärder som gör verksamheter och offentliga miljöer tillgängliga från början och genom att befintliga hinder identifieras och åtgärdas.

Rådet för funktionshindersfrågor har en central roll i detta arbete genom sin sakkunskap, sin rådgivande funktion och sin möjlighet att medverka i planering och uppföljning samt yttra sig i relevanta ärenden.

Förvaltningen ser samtidigt att arbetet behöver utvecklas kontinuerligt, bland annat genom att stärka formerna för

delaktighet, dialog och systematisk uppföljning av tillgänglighetshinder. Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Ann-Christine Hansson	Tero Tegel
Stadsdelsdirektör	Avdelningschef
Kungsholmens	Kungsholmens
stadsdelsförvaltning	stadsdelsförvaltning

Bilaga

Skrivelse personer med funktionsnedsättning i offentliga miljöer

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2026-10-30
Tero Tegel, Avdelningschef	2026-10-30